

Door Karin de Koning

DROMEN VAN OPLEIDING EN EIGEN SALARIS

MARGREET EN LISAN KWAMEN ALLEBEI AL JONG IN DE PROBLEMEN. DE EEN THUIS, DE ANDER OP HET WERK. VOOR ALLEBEI IS DE WEG NAAR EEN 'GEWONE' BAAN VOL VOETANGELS EN KLEMMEN. MAAR MET EEN STERKE WIL EN EEN GROOT DOORZETTINGS-VERMOGEN WERKEN ZE AAN HUN DOEL. ▶

Margreet: ‘Het eerste wat me opviel was de sfeer. Ik proefde dat die gewoon goed was’

VASTGELOPEN

“Door de situatie thuis ben ik in mijn tienertijd al vastgelopen,” vertelt Margreet (32). “Tijdens het examenjaar op de middelbare school moest ik worden opgenomen. Maar ik leerde graag en heb ondanks de opname gelukkig wel mijn diploma gehaald.” Margreet wilde daarna graag studeren. “Ik wilde iets met mensen doen en begon aan een universitaire studie.” Helaas moest ze deze al snel weer afbreken. “Ik kwam niet verder, het lukte allemaal niet. Het leven zelf lukte niet.” Er volgden verschillende opnames, waarna ze weer aan nieuwe studies begon. “Elke keer dacht ik: Als ik iets anders doe, lukt het misschien wel. Maar dat was niet zo.”

NO WAY!

Vier jaar geleden raadde een hulpverlener Margreet een arbeidstrainingcentrum aan. Ze vertelt: “Ik was toen eind twintig en mijn eerste reactie was: ‘No way, daar hoor ik niet!’ Ik had er het beeld van een sociale werkplaats bij.” Toch besloot ze een kijkje te nemen bij *De Schakel/Houten Klaas & KoPietje* in Barneveld. “Het eerste wat me opviel was de

sfeer. Ik proefde dat die gewoon goed was. Er werkten jonge meiden zoals ik en alle activiteiten waren nuttig of er werd een zinvolle bestemming voor gezocht.” Ze ging vijf dagdelen per week bij *De Schakel* aan de slag.

LOZE TIJD

In eerste instantie kwam Margreet voor structuur en invulling van haar dag. “Bij opnames ging ik op in de mensen om me heen. Ik was vooral bezig om te overleven, om me staande te houden in de groep, en dat lukte. Maar ik stond niet stil bij mezelf.” Na haar ontslag uit de kliniek stond de ‘loze tijd’ thuis de behandeling van de psycholoog in de weg. “Het werken bij *De Schakel* gaf me steeds een doel om uit bed te komen, het vulde mijn dag. Op een zinvolle manier, en dat was voor mij heel belangrijk.”

EINDBESTEMMING

“Het werk was niet altijd heel uitdagend, daarom draaide ik mee bij verschillende activiteiten. De begeleiding was toen heel algemeen.” Later kreeg Margreet een trajectbegeleider. “Met haar besprak ik

waar ik eigenlijk heen wilde, want *De Schakel* zag ik niet als mijn eindbestemming.” Haar hart lag bij de hulpverlening, maar daar liep ze juist steeds in vast. Haar begeleider stelde voor om iets heel anders te gaan doen. “Ik heb wel iets met cijfers, dus ik ging de boekhouding van *De Schakel* en *KoPietje* doen.” Terugkijkend noemt ze het een goede stap: “Het werk gaf veel structuur, het is overzichtelijk. Het haalde me niet uit mijn evenwicht, zodat ik daarnaast aan andere dingen kon werken.”

GELIJKWAARDIG

“Het gaf ook veel voldoening, omdat het gelijkwaardige - zoals in een ‘gewone’ baan - er soms weer was. Ik was goed in mijn werk en begeleiders moesten mij soms vragen stellen over de administratie.” De gesprekken met haar behandelaar hielpen Margreet om op haar werk zichzelf te blijven. “Dat was mijn probleem: ik was vooral bezig om goed te functioneren, maar ik raakte het contact met mezelf kwijt. Niemand merkte iets aan mij, maar thuis kon ik de dingen geen plek geven. Het werd een warboel waar ik niet meer uit kwam.”

DROOM

In overleg met haar trajectbegeleider besloot ze een opleiding op administratief gebied te gaan volgen. Margreet, trots: “Eindelijk heb ik een diploma! Een opleiding afronden was al een doel op zich. En het is me gelukt!” In de begeleidingsgesprekken kwam naar voren dat de zorg blijft trekken. Met vallen en opstaan zoekt Margreet nu uit welk werk bij haar past. “Mijn droom is een opleiding volgen en financieel onafhankelijk zijn. Maar ik doe het stapje voor stapje. Iedereen moet als hij achttien is met bepaalde dingen om leren gaan. Nou, ik ben gewoon wat later!”

ZORG

Lisans droom om een eigen salaris te verdienen spatte uit elkaar toen ze een aantal jaren als ziekenverzorger in een verpleeghuis werkte. Lisan (40): "Ik voelde me te verantwoordelijk en was te perfectionistisch. Als een bewoner in de koffiepauze riep, ging ik er automatisch heen. In mijn vrije tijd liep ik me af te vragen hoe het met mijn patiënten ging en of ze het wel zouden redden. Omdat ik altijd voor de patiënten klaarstond, leunden ze meer en meer op mij. Tot ik het niet meer aankon." Overspannen en oververmoeid werd Lisan opgenomen.

MIDDEN IN DE MAATSCHAPPIJ

"Na de opname moest ik zelf de draad weer oppakken. Thuiszitten is niks voor mij, dus ik ging op therapeutische basis aan het werk. Maar mijn werkgever wilde niet met mij verder. Mijn psycholoog adviseerde me toen om naar arbeidstrainingencentrum *De Doorgang* in Dordrecht te gaan, maar ik moest er niets van hebben." Lisan vond werk bij een schoonmaakbedrijf, maar toen de werkdruk opgevoerd werd, kon ze het niet meer aan en kwam op straat te staan. Ze koos alsnog voor *De Doorgang* en deed er allerlei werkzaamheden. "Ik had in die periode regelmatig gesprekken met een trajectbegeleidster. Zij heeft voor mij een werkervaringsplaats gezocht, want mijn doel lag buiten *De Doorgang*. Ik wilde middenin de maatschappij staan."

OMSCHOLING

Toen de subsidie voor de werkervaringsplaats stopgezet werd, stond

Lisan weer met lege handen. Een arbeidsdeskundige van het UWV en haar begeleidster brachten haar op het idee van omscholing. "Samen met mijn begeleidster heb ik toen een open dag van de opleiding Plantenteelt en Bloemsierkunst bezocht." Lisan besloot om de opleiding te volgen en heeft er nooit spijt van gehad. "Planten hebben ook zorg nodig, maar ze roepen niet in de koffiepauze."

BEGELEIDING

Inmiddels werkt Lisan twintig uur per week bij een plantenkwekerij. "Eens in de twee weken heb ik een gesprek met mijn trajectbegeleidster. We bespreken waar ik tegenaan loop. Bijvoorbeeld hoe ik mijn grenzen aan kan geven of wat ik moet doen als de werkdruk te hoog is. Ze is iemand waar ik altijd op terug kan vallen als het niet meer gaat. Ze gaat ook mee bij een herkeuring of naar gesprekken met het UWV. Ze vult mij aan als ik dichtklap of als ik iets vergeet te zeggen."

DOEL BEREIKT

Afbouwen van de begeleiding zit er voor Lisan voorlopig nog niet in. Omdat er in de toekomst ontslagen vallen bij de plantenkwekerij, wil ze haar trajectbegeleidster betrekken bij de keuze voor een andere werkplek. Als Lisan terugkijkt, is ze blij dat ze haar doel bereikte. "Ik heb werk gevonden dat bij me past en ik verdien mijn eigen salaris. Daarom kan ik eindelijk weer zeggen dat het goed met me gaat."

Margreet en Lisan heten in werkelijkheid anders.

Lisan: 'Ik voelde me te verantwoordelijk en was te perfectionistisch'

TRAJECTBEGELEIDING

Margreet en Lisan maakten gebruik van individuele trajectbegeleiding. Dit is een persoonlijke begeleiding gericht op het vinden van een opleiding of passend werk buiten het arbeidstrainingencentrum. Het kan gaan om betaald werk of vrijwilligerswerk. Een trajectbegeleider doet onderzoek naar de mogelijkheden van een deelnemer, verschaft informatie over wet- en regelgeving op het terrein van arbeidsintegratie en geeft begeleiding bij opleidings- en beroepskeuze. Ook kan een individueel trajectbegeleider mensen die dreigen vast te lopen begeleiden in hun werk om uitvallen te voorkomen.

Eleos heeft zes arbeidstrainingencentra. Vanuit deze centra wordt individuele trajectbegeleiding aangeboden. Kijk voor adressen op www.eleos.nl.